

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétetnek fel. Szerkesztőség: és Kiadóhivatal: Bende Imre-u. 3. sz.

Társzerkesztő:
Wagner Anta!

Laptulajd. és fel. szerkesztő:
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Égész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Szegények vagyunk

nagyon. Ez hangzik mindenkor, mindenfelől, valahányszor valami újításról, valami beruházásról, vagy üdvös reformról van szó minálunk.

A szegénységünkre való hivatkozással hártják el a legégetőbb szükségletnek a fedezését is. Szegények vagyunk és ezért szavaznak meg minálunk olyan nevelésesen minimális összeget a köztisztaság fenntartására, hogy azzal az összeggel alig lehet valamit elkezdni, ha meg valamit elkezdene, akkor elfogy a összeg már az év elején. Így volt ez az idén is, amikor már másodszer szükséges a póthitelt vagy hitel-átruházást kérni a közgyűléstől. De ezt a póthitelt is olyan garasoskodva adják, hogy még új utcaserprőt sem igen lehet rajta venni. Hja, spórolni kell, mert hiszen nagyon szegények vagyunk. A szegénység terheit és nyomoruságát viseljük mindenképpen. A köztisztaságot nem tudjuk fenntartani, mert a pénzünk kevés hozzá.

És mert szegények vagyunk, nem tudjuk megcsinálni még évek hosszú során át a vízvezeték, nem csatornázhatjuk a várost és marad tovább is mocsár az utcákon, amelyeknek a kellemetlen bűzét meszeléssel szeretnénk eltüntetni és terjesztjük vigan a városunkból soha ki nem pusztuló, gyermekpusztító ragályos kórt a mocsárbűzzel, és a tüdővést az utca szemetes porával.

Mert szegények vagyunk, nem tudunk tisztességes piaci rendszert fenntartani, nem vagyunk képesek a fogyasztó közönség érdekeit megvédeni, nagyjuk garázdálkodni a piac hiénáit, a kofákat és az idegenből idetolakodó kereskedőket, akik a hiányos ellenőrzés előnyeit alaposan kihasználva vásárolnak a piacon, amikor nekik tetszik. Tilalmi időn innen és tilalmi időn túl. Mindez is a közbiztonságunk laza volta annak köszönhető, hogy szegények vagyunk, nincsen elegendő pénzünk és fenntartunk olyan alacsony létszámú rendőrséget, amely valamirevaló falunak sem válna valami nagy dicsőségére.

Szegénységünk miatt nem tudunk a magunk erejéből egy félig meddig tisztességes színházat létesíteni és egy a

vásári bódéra emlékeztető akolt kell elfogadnunk szinkörnek. Ezt is a szingazgató épített fel a maga erejéből és akkor bontatja le, amikor neki tetszik. Mi nem szólhatunk abba bele, mert a szegény embernek nincsen joga parancsolni.

És minden, ami itt rosszul történik, ami a haladásunknak, a fejlődésünknek akadályát képezi, mindez azért történik, mert szegények vagyunk.

Már most vessük fel a kérdést: Igazán olyan nagyon szegény ez a város?

Nem! És ezerszer határozottan merem állítani, hogy nem vagyunk mi olyan szegények, hanem igen is nagyon rossz gazdák vagyunk. Rettenetesen rossz gazdák vagyunk.

A város közgyűlése a jövő hónapban fogja tárgyalni a város múlt évi zárószámadásait és vagyon-mérlegét. Át kell olvasni azt a zárószámadást figyelmesen és megfognak arról győződni, hogy milyen rossz a mi gazdálkodásunk. A vagyonunkat nem tudjuk eléggé jövedelmezővé tenni. Nem kellene nekünk olyan nagyon garasoskodni, nem kellene még a falatot is megtakarítani a szájunktól, csak a város vagyonát kellene jövedelmezőbbé tenni.

Csak egyetlen egy dologra kell, hogy rámutassunk. Ott van például a város hatalmas földbirtoka, Mátéháza. Ez az óriási vagyon olyan keveset jövedelmez, hogyha magánember kezében jövedelmezne ilyen rémesen keveset, hát rövidesen volna jutni az egész birtoknak.

Ma csak amugy, nagy, széles vonalakban mutatunk minderre, de legközelebbi cikkeinkben beigazoljuk azt a közmondást, hogy az igazi szegénység nem az Istentől való szegénység.

Egy szomorú ország.

Horvátországban, a szomorú, fekete országban vagyunk. Egy ország, amelyre ráborul a halálos, tompa, néma, fekete csend. Nem mozdul itt senki, nem mozdul itt semmi. A száját sem meri itt senki kinyitni, mert rettegve fél itt minden ember attól, hogy bünt, vétségét követ el. Még abban sincsen egészen bizonyosságban senki, hogy vajon a lélekkettvételeivel nem követet politikai vétséget nem viszik-e börtönbe? Az abszolútizmus

rémuralma nehezedik rá erre az országra. Itt a rendőri a legnagyobb ur manapság, minden második emberre gyanakszanak, hogy az spion.

Lapozgatom a horvát főváros németnyelvű ellenzéki újságját. Aki a reggeli jó időkből nem ismeri az Agrar Tagblatot, az el sem hinné, hogy ez az újság még egy esztendővel ezelőtt is a legszélsőségesebb ellenzéki hangot használta, amely a hatalmon levő kormány felett véres száju, kiméletlenül kemény kritikát gyakorolt. Ma olyan ez az újság, hogy még a Bácsalmási Járás is elevenebben szerkesztett lap.

A vezércikke a török bonyodalmaknak van szentelve, a garmondja az amerikai viszonyokkal foglalkozik meglehetősen behatóan. Érdeklő Lukács László nagyenyedi kirucnása, a belgrádi kormány, a párisi események mind megirtnak ebben a lapban. Mindenről van benne szó, csak Horvátország ügyei maradnak ki belőle. A horvát belügyeknek mindössze husz sort szán a zágrábi redakció, az is olyan szűre, semmitmondó, hogy igazán csak azért iratott meg, hogy a helyet kitöltse. Horvátországban nem lehet, nem szabad semmit sem megírni. Még a rövid rendőri riportokat is megcenzurázza a cenzura.

Régi ismerőssel egy öreg zágrábi újságíróval rovom a fürdő parkjának útjait. Az beszél nekem sok szonioran érdekes dolgot a horvát viszonyokról. Az ő lapjának a rendőri riportere például azért van becsukva harminc napra közönséges fogházba, mert megírta a valóságot, hogy Cuvaj a királyi biztos lovai megbokrosodtak és az egyik ló elbukott, eltörte a lábát. Ez tényleg megtörtént, de az eseménynek az ellenzéki lapban való regisztrálása mögött politikai célságot láttak lappangani.

A legártatlanabb dolgoknak nagy fontoságot tulajdonítanak és az ellenzéki újságíró sohasem tudja, mikor állítják a törvény elé.

Amikor a Jukics pörben kihirdették az ítéletet és azt a szerencsétlen elmebeteg embert bitófára ítélték többen méltatlankodtak az ítélet miatt. Akik hangosan merészelték véleményüknek kifejezést adni, azok ma a bírósági fogdák egyes celláiban elmélkedhetnek a horvát igazságszolgáltatás fölött.

A legszomorubb pedig mind ebben miránk, magyarokra nézve az, hogy mindez az infamiát, ami most itt történik a magyaroknak a rovására írják és olyan nagy ellenünk a gyűlölet az egész országban, amilyen még sohasem volt.

Jellemző például az az eset, amely a vasuton velem történt:

A Terezovától Pakrácig tartó hosszú uton három urral utaztam. Az urak egyikénél sem volt cigaretta és láttam, hogy nagyon kívánják a dohányfüstöt. Kivettem a tárcát, megkínáltam mindannyukat cigarettával. Szinte mohón kaptak utána és nagyon halásan köszönték meg. Amikor aztán rágyújtásra ke-

rült a sor, magyar gyufát gyujtottam. A gyufaskatulyának magyar volt a felírata. hát a gyufával nem gyujtottak rá és amikor megtudták, hogy magyar vagyok, kismopolyogták a folyosóra, kidobták a cigarettát az ablakon és azonnal nem léteztem számukra.

Magyartól nem fogadtunk el semmit. Se szívésséget, se egyebet. Mert szerintük Cuvaj rémuralmához a hatalmat, az erőt a magyaroktól veszi. Nincsen arra esen, hogy elhagyják, hogy mindez a közös ellenség, az osztrák érdekében történik.

Fodor Károly

Színház.

Szécsi Ferenc

Jutalomjátéka meléig ünneplés között folyt le. Már belépésekor zajos ovációkkal fogadták, amely csak fokozódott felvonásról felvonásra. A közönségnek egyuttal alkalma volt meggyőződni arról, hogy Szécsi ki álló színész, aki komolyan fogja fel hivatását és becsületesen játssza el legvalóságosabb szerepeit is. Mi ugyan szívesen láttuk volna Szécsit komoly szerepben jutalomjátékaul, mert olyan művészeknek tartjuk őt, akik egyénisége inkább vonz a finom, elegáns szerepekhez, bár választása ellen csepp kifogásunk sem lehet. Igaz egyszerűséggel, nagy őszinteséggel, egész lelkét befektetve juszott, gyönyörűen énekelt, ritka táncművészettel táncolt. Kovács Lilirol alig mondhatunk nagyobb dicséretet, minthogy felülmulta első Gábor diákját.

Egyéni stílusával finoman átgondolt alkítást produkált, itt-ott megkapó cserdesen, halk, lélekből jövő szomorúsággal játszott, hogy a közönségre átvigye a zökögő érzelmeit és hogy a másik percben ismét a vig temperamentum, eleven Lili álljon előtűnk. És hogy a bánatos melankoliából minden zökkenés nélkül hogyan tudja átvinni a pajzanságot, üdeséget, az már titok, mint amnyi más titok, ami Kovács Lili művészetében rejlik.

A Gigány báró-ban

Görög Olga, a nagyváradi színház koloratur énekesnője lépett fel. Nagy terjedelmű, tiszta csengésű, kiválóan iskolázott hangja van, tud bánni a hangjával, csak kár, hogy amikor énekel, szövegkijéteéséből alig egy pár szót lehet megérteni. Mellette kiténtek még Kertész Lajos, Szécsi Ferenc, Szánthó János és különösen Halasiné.

A Stuart Mária

K. Hegyessy Mari, a Nemzeti Színház művésznőjének a vendégfelléptével került színre. Stuart Mariát játszotta, amelyben fényes pályájának legszebb diadalát aratta. Már megjelenése is imponálóan előkelő, fejedelmi és elejétől végig nyugodtan, bámulatos fölényvel, tekintéllyel és elfojtott szenvedéllyel játszott. Intenzív fényvel, fujdalommal ruházta

fel szerepének legapró részleteit is, vele éreztünk a rettenetes kiraban, amelyet az életért folytat és a síkba, amely egy élet rombadöltet jelent, napfényünkben őszinte érzéseket vált ki. Drámai ereje, amely lenyűgöző, a legjobban jutott érvényre az utolsó felvonásban. Halasi Marika, László Gyula, Tallán László és Szánthó János minden tehetségükkel azon voltak, hogy Hegyessy kitűnő együttesben játszó. Úgyesen játszott Baranyai Mariska, nagyon rosszul Varsa.

A vörös falárban

Iesz Hegyessy Mari bücsüfellepte, amely már csak azért is megérdemli a közönség nagy érdeklődését, nehogy kellemetlen emlékekkel távozzon körünkből a magyszerű művész. (j. j.)

A színház műsora.

Csütörtök: Vörös talar. Szimű. Hegyessy M. felléptével.

Péntek: Asszonyfaló. (Félfelnyarak. Operette. Szombat: Vájlunk el. Vigjáték. Buday Irén felléptével.

Vasárnap d. u.: Asszonyfaló. Operette. este: János vitéz. Operette.

Hétfő: Sastők. Tallán László jutalomjátéka.

Kedd: Kis gróf. Operett. Kovács Lili jutalomjátéka.

TELEFONHIREK

Bpest, 1912. augusztus 22.

Miniszterelnök a királynál.

Ma délelőtt Lukács László miniszterelnök családjával Ischlbe érkezett. A király 11 órakor fogadta, amelyen Lukács a folyó ügyekről és a delegációk ügyeinek előkészítéséről számolt be.

Samasa érsek

temetésénél a királyt Pálffy herceg fogja képviselni. A beszentelést valószínűleg Csernoch János kalocsai érsek fogja végezni. A pápa a székeskáptalanhoz részvétáviratot küldött.

Kovács Gyula

ügyében Mándi vizsgálóbíró tudvalegyleg oly végzést hozott, mely szerint az eljárást ellene megszüntetik és a letartóztatott képviselőt szabadlábra helyezik. A kir. ügyészség ma foglalkozott a végzéssel. Két órai tárgyalás után a vizsgálóbíró végzését elutasították s így Kovács Gyula továbbra is fogva marad.

Konfliktus Törökország és Montenegró között.

Konstantinápolyba az a hir van elterjedve, hogy a török parancsnok a montenegróiakat megtámadta. Egyes jelekből azt következtetik, hogy a kormány megüzeni a háborút Törökországnak.

NAPIHIREK.

A vasúti állomás személypénztára

ellen kapunk sűrűn panaszt. Amióta a mungó kormány azzal boldogította a magyar honhazát, hogy a vasúti jegyek árát alaposan felszította, állandó a kellemetlenség a bajai vasúti pénztárnál.

Amint valaki hosszabb utra kér személyjegyet, a pénztáros kisasszony zavarba jön, nem ismeri ki magát, futkos ide-oda, könyveket búj, otthagyja a türelmetlenül jegyére váró utasokat és végül találmrá mond egy összeget, kiállít egy uti igazolványt és az utas igen gyakran jóval többet fizet, mint amennyi az utat járna. Amig pedig a kisasszony keresi a jegy árát, addig az utasok lesnek, lesnek, végre kénytelenek jegy nélkül beszállni, mert ha ezt nem tennék ott hagyná őket a vonat.

Ezen a bajon valahogyan segíteni kell, mert ha ez így tart sokáig, akkor nagy zavarok állanak be. Aztán végül még azt is jó volna, ha az utasoktól nem találmra kérnék a jegyek árát. F. K.

Halálozások. Sajnálattal értesülünk Bruckner Ignácénak, a bajai gőzfürdő volt bérli-jének 71 éves korában történt elhalálozásáról. A jóságos matrónát széles körben ismerték Baján s így a gyászbeset bizonyára nagy részvétet fog kelteni. Az elhunytban Fischer Pál anyósát, Barta Lajos fővárosi könyvkereskedő pedig édesanyját gyászolja. — Deutsch Mátyás a Nemzeti Szálloda vendéglőse 49 éves korában hosszas betegség után elhunyt. A boldogultnak országszerte kiterjedt ismeretsége volt és nemcsak városunkban, hanem messze földön mély részvétet keltett elhunyt.

Látogatás Görgei tábornoknál. Kilencven egynéhány esztendejével még mindig daltias ember a híres n. gyennyolcas generális a nagyidők tanuja Görgei Arthur. Így nyaranta kivonul a festői szépségű Visegrádon levő villájába, ahol családja körében késő őszig marad. A napokban néhány előkelő hírlapíró meglátogatta akiknek érdekes élményeket mesélt az ősz generális. Néhány óra után kissé megéhezett s vendégeit oszonnára hívta, amely alkalomból a kitűnő Diadal kávéval szolgáltak fel, mely a legjobb pörkölt kávék keveréke, s mely a tulajdonos saját módszere szerint olyképpen van konzerválva, hogy ízét és zamatját évekig megtartja. Csak

A „Szegedi Kereskedelmi és Iparbank“ bajai fiókintézetének jelenlegi üzletheyliségei

1912. évi november hó 1-re üzletheyliségeknek kiadó.

Bővebb felvilágosítás kapható Drescher Gyula tulajdonosnál.

zárt csomagokban és a két elefánt védjeggyel a valódi. Minden jobb fűszerkereskedésben kapható.

FODOR KÁROLY.

segédszerkesztő.

Telefon: Szerkesztőség és kiadóhiv. 101.

NYILT-TÉR

Ezen rovatomban közölték a szerkesztőség, nem vállal felelősséget.

Igen tisztelt Szerkesztő úr!

Hogy a magát hivatalos hatalomnak tartó paraszt-bornirtság hatalmi hőbortjában mire képes, az már nem is komikus, nem is bosszantó, hanem egyenesen felháborító.

Tudvalevő dolog, hogy a vonatkert az egyedüli árnyékos hely Baján, ahová azok kénytelenek gyermekeiket küldeni, akiknek a sorstól nem adatott meg az a kellemes helyzet, hogy otthon, tiszta, virágos udvarban tarthassák gyermekeiket.

A vonatkerbe pedig a város két cerberost állított, két bárdolatlan paraszt személyében, akik a vonatkert őrzésére hivatják, nehogy annak egy fűszála is meggömbölyjön vagy eltiporassék. (A szegény kicsikék félnek is tőlük és a kellő respektussal odaszorulnak a poros utakra.) Eddig rendben van a dolog, mert a város szépművészeti hivatala így kívánja. A város díszparkját csak rendben kell tartani!

Én ugyan nem látom át, mit ártana az a vonatkert szépségének, ha a szabadon ugrálni és játszani vágyó gyermekek a kiaszott és kiégett fűvön kergetődnének?! No jó, de ha nem szabad, hát nem szabad. Ami azonban ezután következik, az kissé furcsa: Ujabbban t. i. a császár hatalmassága egyszerűen eltiltja, hogy a gyermekek a vonatkerbe lépjenek. Ma is (keddi napon) ebben a rekkenő hőségben déli 11 órakor beállt a mamához az én kis fiam néhány pajtásával, elpityeredt szájjal, hogy a császár-bácsi kiküldte őket a vonatkerből, mert oda gyermekeknek nem szabad bemenni.

Szegény gyermekek! Mikor végre találnak egy árnyékos helyen egy kis homokot, ahol békésen játszhatnak: hát a hivatalos közeg egyszerre csak úgy találja jobbnak, hogy a jó árnyékos helyről a perzselő napra kimenjenek.

Nem tudom, van-e az illetékes városi hatóságnak tudomása ezekről a dolgokról? Ha

nem: vagyok bátor ezt a tek. városi hatóságnak tudomására adni több szülő nevében és arra kérni, hogy vessen véget ennek a jogostalan basáskodásnak, mert a császár urak illetén eljárása nem válik dicsőre még a — vonatkertnek sem.

Fogadja tek. Szerkesztő úr e sorok közléseért őszinte köszönetemet.

Tisztelettel
f. Reisz Irén.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, hogy az Iső bajai tamburazenekar **Petrovác Béla** és **Farkas Károly** vezetése alatt a Casinó vendéglő helyiségében

hangversenyez.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri

teljes tisztelettel
Preimájer Pál
Casinó vendéglős.

Mit sülyesztettél a háti zsákosba?

Kenyeret, kolbászt, csokoládét, konyakot és fehérneműt. Szép! Hát azt nem tudod, hogy Fáy-féle valódi szödeninak minden hátizsákban kell lennie a kiránduláskor, sohasem szabad hiányoznia? Mit fogsz csinálni, ha meghúlsz? Lefekszel egy falusi korcsmá a izzadni? Az okos turista mindig, minden eshetőségre számítva, visz magával valódi Fáy-féle szödeni ásványpasztillát Végy te is néhány dobozzal a gyógyszerárban vagy a drogériában, egy doboz 1 korona 25 fillér. De határozottan Fáy-felét kérj és utánzatot ne fogadj el.

Egy jó fiu

tanoncnak és egy fiu kifutónak **fizetés-sel** azonnal felvétetnek a Corvin nyomdában (Mátyás király-tér 8 sz.)

HIRDETÉSEK

felvétetnek — a kiadóhivatalban

Weisz Herik női divattermében ügyes **alj és derék varrónók** azonnal felvétetnek.

Hajnal-utca 20 szám alatt.

Parkett munka.

Miután parkett munkásaink Baján vannak, abban a helyzetben vagyunk, hogy elsőrangú

parkettmunkákat

olcsóbb áron elvállalhatunk. Az érdeklődők Dobi József építészvezetőnkhez fordulhatnak Baján.

OTTOVAI és VINKLER

a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank palotájának építő-vállalkozói.

SALVATOR

GUMMI SARKAK

VILÁG CZIKK

UTÓLÉRHETELLEN

TARTÓSSÁGU!

MINDENŰT
KAPHATÓ.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Weisz Henrik ur női divat szalonjából kiléptem és

női divat üzletemet

Baján a Szent László-utca 54 sz. a. megnyitottam.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve kijelentve, hogy házakhoz is eljárók vagyok

teljes tisztelettel
Hammer Mariska.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókjának intézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzalogkölcsonöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

ÁLLANDÓ

BUYORKIÁLLITÁS

Baján, Erzsébet királyné-utca 7. szám alatt

Rosenfeld Albert ajánlja nagy választékban saját készítményű **fa- és kárpitos-butorait** meglepő kedvezményes

ár és fizetési feltételek mellett. Diszítések és lakberendezéseket kiváló szakmunkásom végzi. Telefonszám 84.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

mely a világ
legjobb
kávé-
keveréke

erejét, ízét,
illatát
állandóan
megtartja.

Csak zárt csomagokban e

véd- jeggyel

valódi.

☞ Kapható minden fűszerüzletben. ☜

Óvakodjunk utánzatoktól.

Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbüggö.

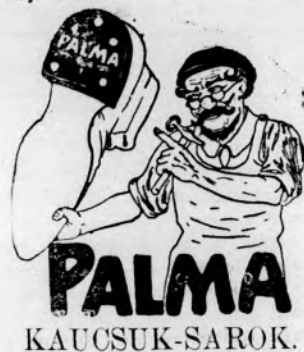
1/2 kilo Diadal pörköltkávé . . . 1 kor. 25 fillér.

1/2 kilo Salon Diadal pörköltkávé 1 kor. 35 fillér.

1/2 kilo Elite Diadal pörköltkávé . 1 kor. 50 fillér.

A mesterdálnok . . .

Czipóm szép és tökéletes.
Benne jární élvezetes.
Mert ha czipót szegzek, varrok.
Rajt' van

- Egyszerűen díszes cementlapok □²-ként 2-24 K-tól kezdve
- Csiszolt mozaik lapok □²-ként 5 K-tól kezdve
- Beton műkölépeső f. mtr.-ként 5 K-tól kezdve
- Csiszolt granit lépcső f. mtr.-ként 10 K-tól kezdve
- Beton sirkeret 2 m. hosszú 1 m. széles 15 K-tól kezdve
- Beton sirkeret 1 m. hosszú sírfedőlappal 50 K-tól kezdve
- Drótbetétes cementcsövek 15-100 cm. átmérőig 20 K-tól kezdve
- Kut fedőlapok betonból 6 K-tól kezdve
- Kutmedencék betonból 18 K-tól kezdve
- Fizmedencék betonból 4 korona.
- Mindenféle beton- és műkö munkát elvállal

Grünhut Miksa

Spitzer-féle téglá- és cemetárugyára.

Gazdag braziliai hölgy,

egyedül álló fiatal, gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra lépne egészséges jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. — Fides, Berlin 18.

☞ Kátrány, carbolineum fedéllemezek és fertőtlenítő szerek nagy raktára ☜

HUSZÁR JÓZSEF

kizárólagos festékkereskedésében, Baján, Fötér.

Saját gyártmányú I. rendű olajfesték kimérve bármely színben 1 kg. 80 fillér.

Mosható. ☜

☞ Tartós és nem ragad. ☜

☞ Mosható.

Kerti butor lakkok

Szalmakalap lakkok